Gemeente Amsterdam

1 oktober 2019
Versie 4

Plan van Aanpak autoluwe binnenstad Camerahandhaving hoofdroutes

Aanleiding

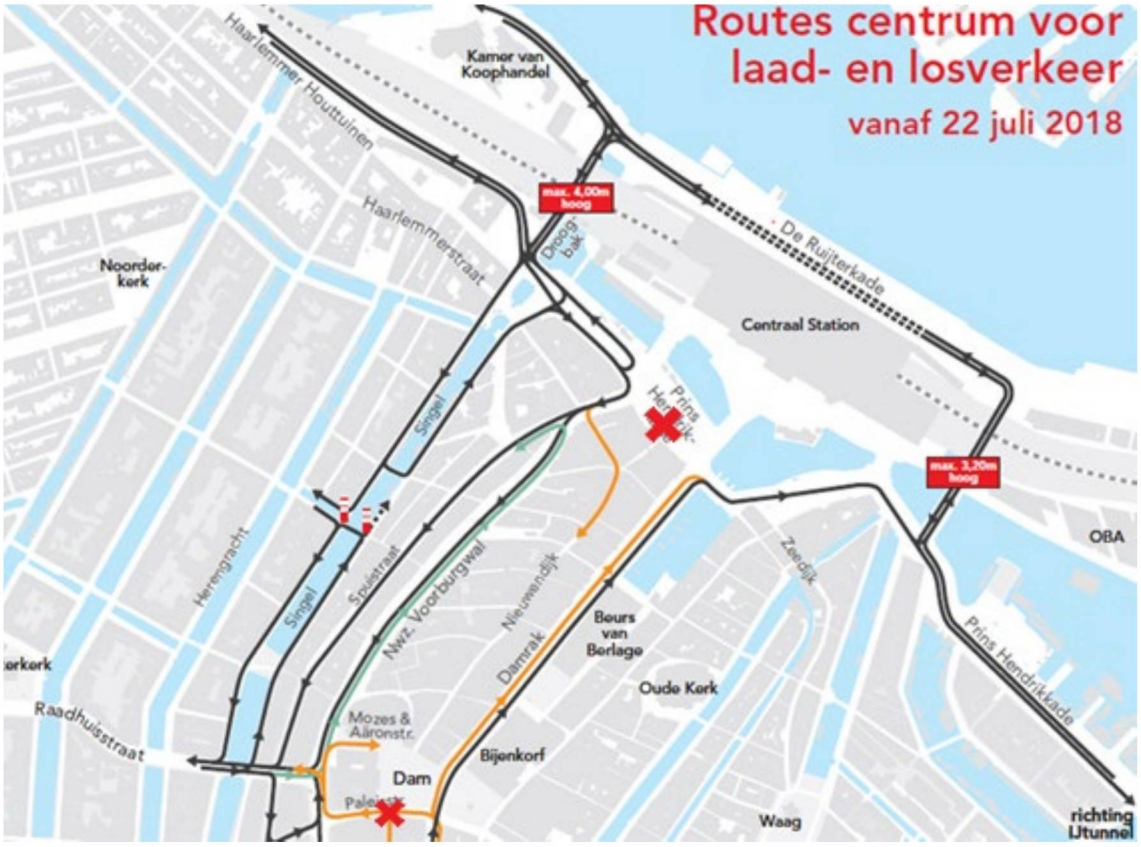
Op 22 juli 2018 zijn de nieuwe hoofdroutes in de (westelijke) binnenstad ingevoerd. Doel hiervan is de verbetering van de leefbaarheid en een verhoging van de kwaliteit van de openbare ruimte met meer ruimte voor voetgangers en fietsers. De nieuwe hoofdroutes zijn tot stand gekomen door verkeerskundige 'knippen' in de Prins Hendrikkade (tussen Martelaarsgracht en Damrak) en de Paleisstraat (tussen Rokin en Nieuwezijds Voorburgwal) en door invoering van eenrichtingsverkeer op de Nieuwezijds Voorburgwal Noord (rijrichting van CS naar Dam).
Dit hele gebied maakt deel uit van het gemeentelijke Plusnet Voetganger (Beleidskader Verkeersnetten, vastgesteld januari 2018). De maatregel is onderdeel van de gemeentelijke Uitvoeringsagenda Mobiliteit en de Programmatische Uitvoering Maatregelen Autoluw (PUMA).

Routeringsplan

Om het gebied autoluw te maken is onderstaand routeringsplan gemaakt. Daarbij geldt:

1. Doorgaand gemotoriseerd verkeer mag het gebied niet doorkruisen. Zij worden naar de S100 (Michiel de Ruytertunnel) verwezen.
2. De in het gebied gelegen parkeergarages zijn bereikbaar.
3. Leveranciers van de bedrijven in het gebied (en bewoners met laden en lossen) hebben tijdens venstertijden mogelijkheden om alle bestemmingen te bereiken; buiten venstertijden gelden alleen de nieuwe hoofdroutes (behalve voor ontheffinghouders).
4. De wegbeheerder heeft de passende verkeersbesluiten genomen[1] en de bebording aangepast naar de nieuwe situatie;
5. Waar mogelijk zijn ondersteunende fysieke maatregelen getroffen, zoals het aanbrengen van fietspaden, aanpassing van belijning, paaltjes en verhoogde rijbaanscheidingen.
6. In naastgelegen woonstraten zijn pollers (verzinkbare palen) aangebracht om doorgaand verkeer te weren en de verkeersregels te handhaven.
7. Op de oorspronkelijke routes, die nu fietspad en OV-routes zijn, zijn geen pollers (verzinkbare palen) en tramhekken (trambaan) toegepast, want zij:
    - Belemmeren het OV (tram en bus) ingrijpend;
    - Hinderen nood- en hulpdiensten ingrijpend;
    - Vormen een potentieel verkeersveiligheidsrisico voor fietsers;
    - Veroorzaken schade aan voertuigen;
    - Zijn zeer onderhoudsgevoelig.

[1] Het Verkeersbesluit Entree (B&W), Verkeersbesluit Paleisstraat (stadsdeel), Verkeersbesluit Nieuwezijds Voorburgwal (stadsdeel)..

Situatie na invoering nieuwe hoofdroutes op 22 juli 2018; geel is venstertijden 7.00 – 11.00 uur, groen is venstertijden 7.00 – 12.00 uur. Rode kruizen geven de verkeersmaatregelen ('knippen') aan. De rijrichting Nieuwezijds Voorburgwal is met een zwarte pijl aangegeven.

Veel overtredingen

De gevolgen van de maatregelen zijn gemonitord met cameratellingen en tellingen tijdens schouwen op straat en door verkeersregelaars.

In onderstaande tabel staan de uitkomsten van deze tellingen weergegeven:

Locatie	**Overtredingen**
PH-kade Oost voorbij ODE-brug	**30-50 per etmaal op werkdagen en 50-80 per etmaal in het weekend.**
PH-West / knip	**Overdag verkeersregelaar en bouwconciërge actief die meerdere taxi's per uur tegenhouden. In de nacht veel overtredingen, geen continu toezicht.**
Martelaarsgracht	**30-40 voertuigen gemiddeld per uur waarvan een deel geoorloofd (taxi met trambaanontheffing).**
Paleisstraat	**10-15 voertuigen gemiddeld per uur in beide richtingen.**

Ook uit tussentijdse meldingen van de politie blijkt dat het aantal overtredingen te hoog is.

Nu alle fysieke maatregelen zijn genomen en een lange periode sprake is geweest van inzet van verkeersregelaars om het verkeer (bij) te sturen, is een intensievere vorm van handhaving nodig om de verkeersovertredingen verder terug te dringen. Extra aanvullende fysieke maatregelen zijn niet mogelijk op deze locaties vanwege de aanwezigheid van tram/busbanen die 24 uur per dag open moeten blijven voor tram- en/of busverkeer. Bovendien maken nood- en hulpdiensten regelmatig gebruik van deze tram- en busbanen.

Camerahandhaving als beste optie
Gezien bovenstaande conclusie wordt daarom op vier locaties gekozen voor camerahandhaving:

- In tegenstelling tot boa's op straat kan met camerahandhaving 24/7 worden gehandhaafd;
- Het gebied blijft goed bereikbaar voor fietsers, voetgangers, nood- en hulpdiensten en specifieke doelgroepen/ontheffinghouders t.o.v. een oplossing met fysieke blokkades.
- Ervaring met camerahandhaving gebied Munt leert dat de hoeveelheid meerwerk voor betrokken partijen, zoals THOR, beperkt zal blijven omdat er gestart wordt met een waarschuwingsperiode (van minimaal 3 maanden) waarin verkeersgebruikers op hun overtreding worden gewezen per brief; pas na drie maanden zal er daadwerkelijk gestart worden met het opleggen van sancties.
- Veel andere Nederlandse gemeenten maakten dezelfde afweging, waaronder Delft, Alkmaar, Amersfoort, Enschede en Zwolle. Deze gemeenten hebben een ANPR-systeem in gebruik genomen ter vervanging van pollers (verzinkbare palen).

Handhaving van het autoluwe gebied Prins Hendrikkade – Nieuwezijds Voorburgwal - Paleisstraat
Bij het Spui, Muntplein, Vijzelstraat en Rembrandtplein zijn al camera's geplaatst. Het voorstel is om nu camera's te plaatsen op de Prins Hendrikkade bij de Odebrug, op de Paleisstraat (2 richtingen) en op de Martelaarsgracht. Op de Nieuwezijds Voorburgwal wordt geen camera geplaatst. De herinrichting, die is voorzien in 2021, gaat ervoor zorgen dat de infrastructuur wordt aangepast naar de nieuwe situatie zodat het aantal overtredingen daar ook zal afnemen.
Het handhavingsproces is grotendeels vergelijkbaar met de Milieuzone's in Amsterdam en de hiervoor genoemde autoluwe gebieden op Singel, Muntplein, Vijzelstraat en Rembrandtplein; er zijn verbodszones ingesteld.

In eerste instantie worden op vier locaties kentekenherkenningscamera's geplaatst op kosten van Project Camerahandhaving hoofdroutes. De camera's werken 24/7.

Aangezien de verkeerssituatie al is ingericht met verbods- en gebodsborden (C- en G-borden) worden onderborden geplaatst als waarschuwing dat er camerahandhaving plaatsvindt, conform onderstaand voorbeeld.

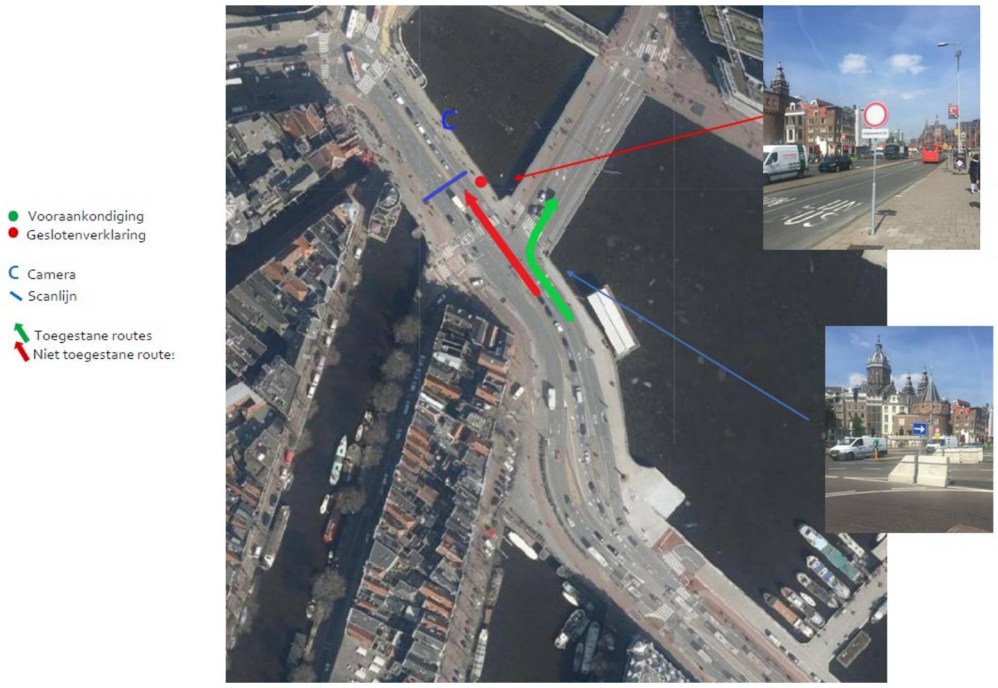

In de afbeeldingen op de volgende pagina's zijn de cameralocaties met 'C' en de scanlijn in het blauw gemarkeerd. De niet toegestane rijrichting is rood aangegeven, en de alternatieve route met groen. De locatie van de vooraankondiging, indien aanwezig, is aangegeven met een groene stip, de locatie waar de geslotenverklaring staat is aangegeven met een rode stip.

Prins Hendrikkade (bij Odebrug)

In dit gebied is autoverkeer in westelijke richting verboden. De camera wordt zo uitgericht dat beide lijnbusbanen gescand worden. Op het inrijverbod gelden uitzonderingen voor de onderstaande gevallen. Hierbij is in de tweede kolom aangegeven hoe deze gevrijwaard worden van overtredingen.

Uitzonderingen Prins Hendrikkade	**Vrijwaring**
Lijnbussen	Kentekens (Deze staan op een zgn. uitzonderingenlijst die gefilterd wordt door Cleopatra.)
Nood- en hulpdiensten	Kentekens van nood- en hulpdiensten zijn op een zgn. uitzonderingslijst geplaatst die gefilterd wordt door Cleopatra
Houders Amsterdamse RVV ontheffing	Kentekens van ontheffinghouders worden dagelijks vanuit het ontheffingenbestand ingelezen door Cleopatra en gefilterd.
Houders landelijke RVV ontheffing	Kentekens van een landelijke RVV ontheffing zijn aangeschreven om hun kenteken door te geven aan RWS, Kentekens van ontheffinghouders worden periodiek vanuit het ontheffingenbestand ingelezen door Cleopatra en gefilterd.

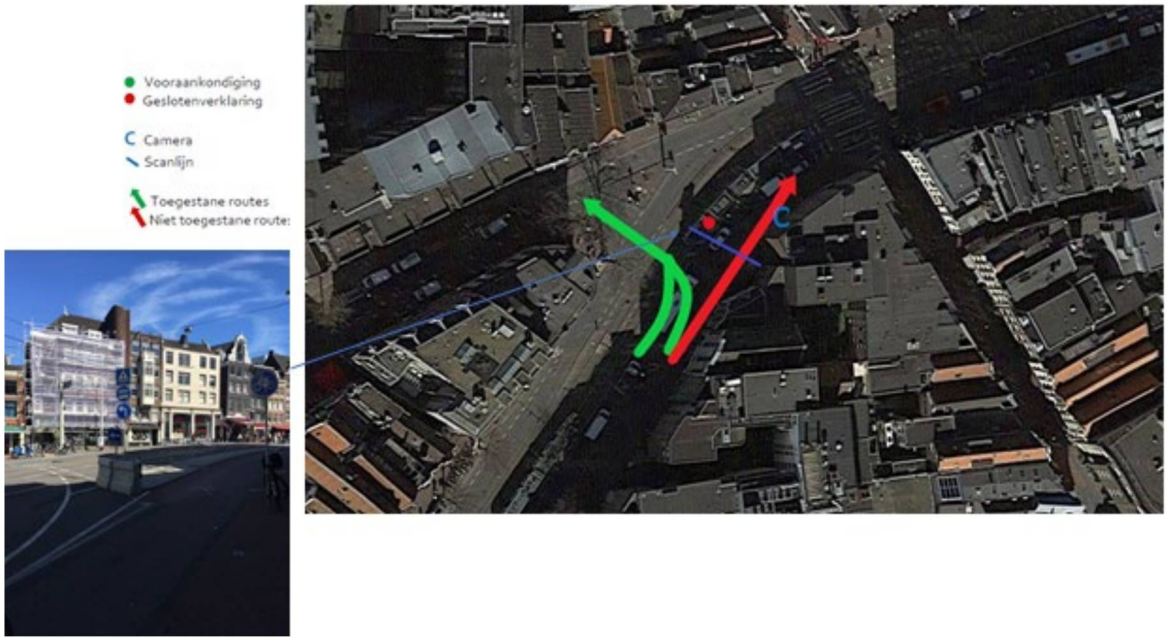

Situatie bij Odebrug, verbodsbord C3, uitgezonderd OV.

Martelaarsgracht

In dit gebied is autoverkeer in noordelijke richting verboden. De camera wordt zo uitgericht dat de trambaan gescand wordt. De rijbaan is opgeheven en daar is een apart fietspad van gemaakt. Op het inrijverbod gelden uitzonderingen voor de onderstaande gevallen. Hierbij is in de tweede kolom aangegeven hoe deze gevrijwaard worden van boetes.

Uitzonderingen Martelaarsgracht	**Vrijwaring**
Taxi's met lijnbusbaanontheffing	Nog niet mogelijk, het Taxiteam van de gemeente is hiermee bezig.
Nood- en hulpdiensten	Kentekens van nood- en hulpdiensten zijn op een uitzonderingenlijst geplaatst die gefilterd wordt door de software.
Houders Amsterdamse RVV ontheffing	Kentekens van ontheffinghouders worden dagelijks vanuit het ontheffingenbestand ingelezen door Cleopatra en gefilterd.
Houders landelijke RVV ontheffing	Kentekens van een landelijke RVV ontheffing zijn aangeschreven om hun kenteken door te geven aan Amsterdam. Deze kentekens zijn op de eerder genoemde Uitzonderingenlijst geplaatst.
Bussen	Kentekens op zgn. Uitzonderingenlijst. Dit betreffen de nachtbussen van het GVB.
Valet parking hotel Victoria en Art'otel	Hotels voeren aangemelde kentekens in een database in. Geldt pas na herinrichting in 2021/2022. Afhankelijk van de besluitvorming over het al dan niet beschikbaar stellen van portalen en bijbehorende diensten.

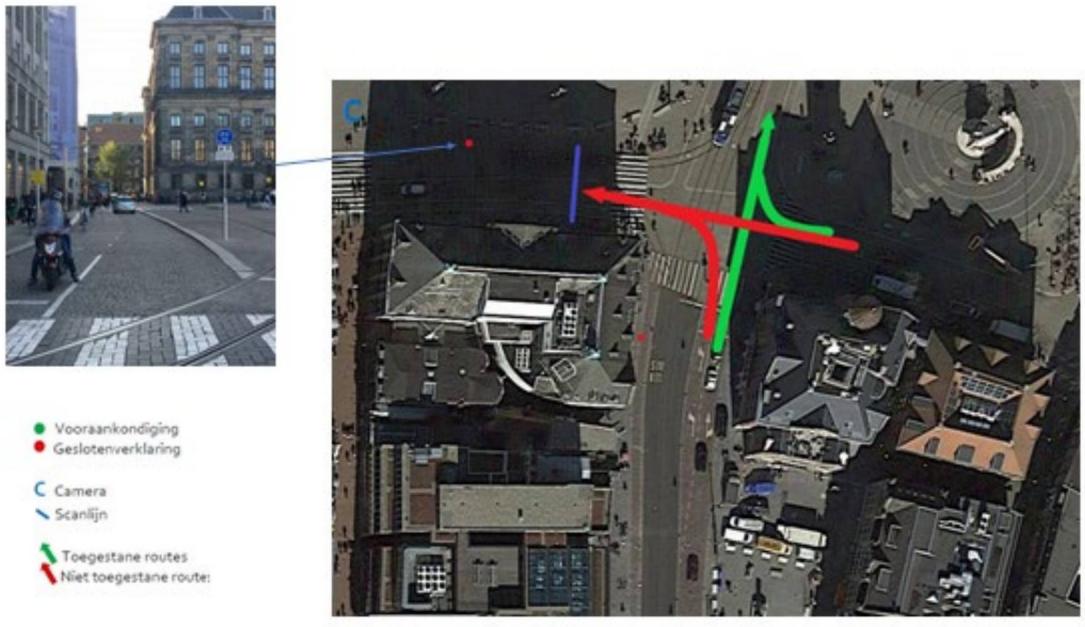

Situatie Martelaarsgracht, G11 bord, fietspad.

Paleisstraat (bij Rokin en bij Nieuwezijds Voorburgwal)

In dit gebied is autoverkeer in zowel oostelijke als westelijke richting verboden. Er zijn op deze locatie daarom twee camera's nodig om beide rijrichtingen te kunnen scannen. De camera's worden zo uitgericht dat zowel het fietspad als de trambaan gescand worden. Op het inrijverbod gelden uitzonderingen. In de tabel op de volgende pagina staan deze weergegeven, hierbij is in de tweede kolom aangegeven hoe deze uitzonderingen gevrijwaard worden van overtredingen

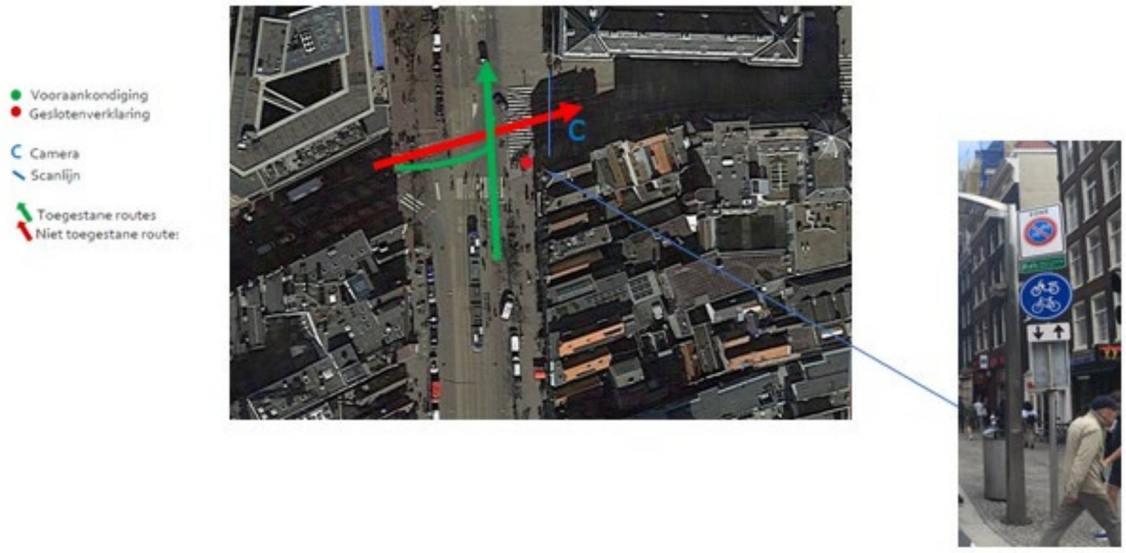
Camera Paleisstraat bij Rokin (westelijke richting):

Situatie Paleisstraat bij Rokin, G11- bord, fietspad, uitgezonderd laden en lossen 7.00 – 11 uur. Geen vooraankondiging op deze locatie gezien de overdaad aan prikkels (verkeersborden, reclames, veel voetgangers, veel fietsers, auto's etct).

Uitzonderingen Paleisstraat	**Vrijwaring**
Laden en lossen voor Kalverstraat en Paleisstraat tussen Rokin en Nieuwezijds Voorburgwal tijdens venstertijden (tussen 07.00 en 11.00 uur)	Beelden tussen 06.55 en 11.05 uur worden gefilterd door de Cleopatra applicatie.
Nood- en hulpdiensten	Kentekens van nood- en hulpdiensten zijn op een zgn. whitelist geplaatst die gefilterd wordt door Cleopatra
Houders Amsterdamse RVV ontheffing	Kentekens van ontheffinghouders worden dagelijks vanuit het ontheffingenbestand ingelezen door Cleopatra en gefilterd.
Houders landelijke RVV ontheffing	Kentekens van een landelijke RVV ontheffing zijn aangeschreven om hun kenteken door te geven aan Amsterdam. Deze kentekens zijn op de eerder genoemde Uitzonderingenlijst geplaatst.
Evenementen op de Dam (staatsbezoeken, Dodenherdenking etc.)	Indien nodig kunnen de data gefilterd worden tijdens evenementen in overleg met politie en/of KMAR. Overigens beschikt Cleopatra nu ook over een kalenderfunctie, reeds bekende (feest- / evenement-)dagen kunnen vooraf worden ingevoerd.

Camera bij Nieuwezijds Voorburgwal (oostelijke richting):

Situatie Paleisstraat bij Nieuwezijds Voorburgwal, G11 bord fietspad.

Prins Hendrikkade (tussen Martelaarsgracht en Damrak)

In dit gebied is autoverkeer verboden. Bouwwerkzaamheden van de Entree zorgen voor een steeds andere situatie. Als de bouwwerkzaamheden zijn afgerond heeft het gebied een heel nieuw aanzien gekregen met fietspaden, bomen en brede trottoirs. Op dat moment dient gekeken te worden of de nieuwe verkeerssituatie goed wordt nageleefd of dat er veel overtredingen zijn. Mogelijk is een camera dan alsnog nodig.

Schouw
Er moet regelmatig (maandelijks) geschouwd worden om te controleren of de bebording nog in goede staat aanwezig is. Deze schouw wordt schriftelijk vastgelegd in een rapportage, zodat hier in het geval van beroep- en bezwaarprocedures op teruggevallen kan worden.

Proces wanneer overtreding plaatsvindt:

1. *Vaststelling overtreding door Handhaving en Toezicht*
   De beelden en geregistreerde kentekens van overtreders worden toegestuurd aan Handhaving en Toezicht, waar een boa de kwaliteit van de beelden inspecteert en bij voldoende bewijslast de informatie van de overtreding doorstuurt naar het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) van het Openbaar Ministerie.

2. *Verzenden waarschuwingsbrief bij eerste overtreding*
   Eigenaren van voertuigen die in overtreding zijn door te rijden in het gebied zonder ontheffing en/of buiten de venstertijd (met 5 minuten speling voor en na de venstertijd) krijgen in de eerste periode

(van minimaal 3 maanden) een waarschuwingsbrief thuisgestuurd. Deze brief zal onder opdracht van Handhaving & Toezicht worden verstuurd. Hiervoor zal gewerkt worden conform de wettelijke eisen met betrekking tot privacy.

3. *Bekeuren door CJIB bij recidive*
   Eigenaren van voertuigen die worden betrapt op het rijden in het gebied zonder ontheffing en/of buiten de venstertijden krijgen na de waarschuwingsperiode via het CJIB automatisch een beschikking thuis gestuurd.
   * Hoogte beschikking afhankelijk van soort overtreding (C-bord of G-bord).

4. *Bezwaarprocedures via het CVOM*
   Als bestuurders bezwaar maken tegen een bekeuring, verzorgt de Centrale Verwerking Openbaar Ministerie (CVOM) de afhandeling hiervan. De gemeente Amsterdam (Handhaving en Toezicht) ondersteunt waar nodig.

Planning / vervolgstappen

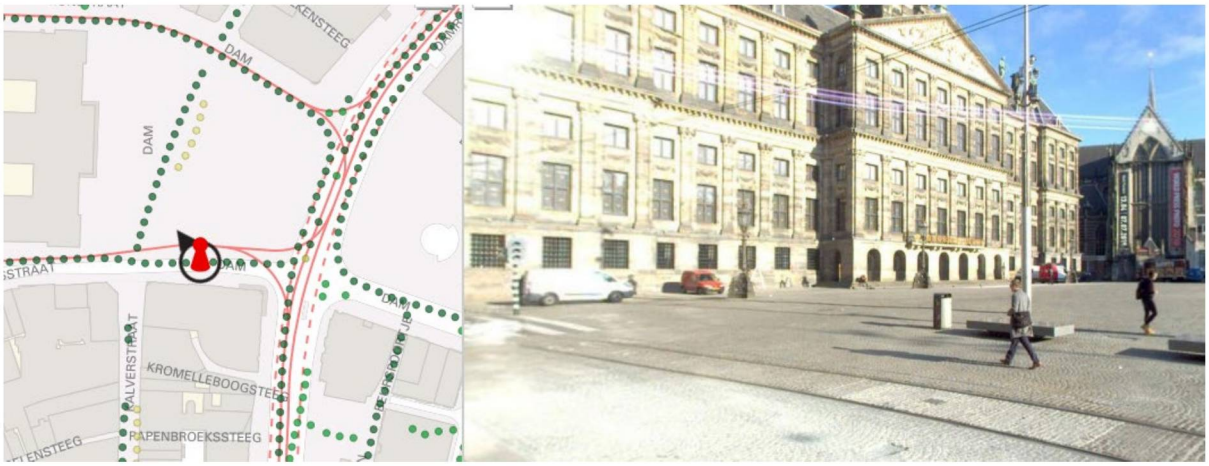
- Afgeronde intake checklist Cleopatra
- Gesprek met OM
- Flap (sub)driehoek
- Vaststellen Plan van Aanpak in driehoek
- Algemeen Procesverbaal (template)

In … 2020 wordt gestart met het versturen van waarschuwingsbrieven.
In … 2020 na toestemming van het Parket CVOM, worden boetes opgelegd door het CJIB.

Bijlage: mogelijke cameralocaties

Prins Hendrikkade

Dam, Paleisstraat, 2 camera's, 2 richtingen

Martelaarsgracht